

Høringssvar - Endringer i universitets- og høyskoleloven og universitets- og høyskoleforskriften høsten 2024

10. desember 2024

Innledning

Handelshøyskolen BI takker for muligheten til å komme med innspill til denne høringen og ønsker med dette å gi våre kommentarer.

Vi støtter generelt intensjonen bak de foreslåtte endringene. Spesielt positivt er det at departementet har benyttet anledningen til å komme med avklaringer om bruk av verktøy for avdekking av tekstlikhet i eksamensoppgaver. Imidlertid har vi noen kommentarer knyttet til enkelte av forslagene:

Kapittel 2: Utlysning av ekstraverv

BI ser positivt på forslaget om å åpne for unntak fra krav om utlysning for ekstraverv i universitets- og høyskoleloven § 7-7. Som referert til i høringsnotatet fremstår dagens krav om at unntaket fra utlysning kun kan gjøres av styret som unødvendig strengt, omstendelig og lite fleksibelt.

Ekstravervstillingene er svært viktige for BIs forsknings- og undervisningsmiljø. De er verdifulle ressurser som tilfører BI kompetanse, herunder spisskompetanse både fra nasjonale og internasjonale fagmiljøer. Mange kandidater kommer også fra sentrale posisjoner i næringslivet, og bringer inn unik og aktuell kompetanse fra denne sektoren. Denne kompetanseflyten er viktig for sektoren, og må ivaretas.

Departementets forslag om at den enkelte institusjon, og ikke bare styret, selv gis adgang til å ansette personer i ekstraverv uten utlysning, vil gi noe mer fleksibilitet og lette noe på den administrative byrden, herunder byrden for styret. Imidlertid oppleves adgangen til å unnta fra utlysning fremdeles for snever. Det legges opp til at det fremdeles skal være et krav om at det må foreligge særlige grunner dersom slike stillinger ikke skal lyses ut.

I praksis, vil vi, om dette forslaget går igjennom, møte de samme utfordringene som tidligere der de fleste stillingene må lyses ut, og da gir for liten fleksibilitet til rask ansettelse av rett person. (En ansettelsesprosess kan fort ta inntil 6 måneder). En lang ansettelsesprosess er uheldig. Utdanningsinstitusjonene risikerer å miste verdifull kompetanse. I tillegg vil vi bekymret for at mobiliteten i sektoren på disse stillingene blir svekket, og sektoren mister samme tilgang til disse attraktive og verdifulle ressursene. Typisk eksempel på ekstraverv ved BI er samarbeid med en annen institusjon eller bedrift gjennom ansettelse av ekstraverv. I slike tilfeller er det kun én aktuell person med rett kompetanse, som har en hovedstilling ved "partner institusjon". Vi ønsker også å poengtere at disse stillingene settes ofte for kun to-tre år.

Det er vårt syn at sektoren selv må få forvalte denne ordningen. Vi støtter derfor departementets første forslag om å gjøre et generelt unntak fra utlysningskravet. Alternativt vil vi foreslå at det innføres en forskriftshjemmel som åpner for muligheten til å regulere et videre unntak fra utlysning av ekstraverv. Dette vil gi oss nødvendig fleksibilitet og handlingsrom. BI har lang erfaring og kompetanse med å rekruttere rette kandidater inn i disse stillingen. Det oppleves ikke motstrid med hensynet bak reglene om utlysning. Miljøene det rekrutteres fra er som oftest oversiktlig hva gjelder aktuelle kandidater til stillingene og det er også i BIs interesse å få den best kvalifiserte inn i stillingen. Et unntak fra kravet om utlysning vil ivareta kunnskapsmobiliteten og dessuten minske arbeidsbyrden og unødig bruk av tid, kostnader og forlengede prosesser, som etter vår vurdering, sjeldent vil avdekke nye aktuelle kandidater.

Kapittel 6: Bachelor- og masteroppgaver på norsk og samisk

Med bakgrunn i Handlingsplan for norsk fagspråk i akademia foreslås det å forskriftsfeste en rett for studentene til å skrive oppgave på norsk (nynorsk eller bokmål). Departementet foreslår å fastsette i forskrift at studenter har rett til å levere selvstendig arbeid (bachelor- og masteroppgaver med videre) på norsk (nynorsk eller bokmål), men at institusjonene kan gjøre unntak dersom det er faglig begrunnet.

BI er en norsk handelshøyskole med et sterkt internasjonalt perspektiv på grunn av våre fagdisipliner. Det betyr at vi underviser programmer og kurs både på norsk og engelsk. For programmer og kurs på bachelornivå, samt innenfor videreutdanning (executive, som tilbys både på bachelor- og masternivå), er undervisningsspråket som hovedregel norsk, med noen unntak der undervisningen er rettet mot en internasjonal studentmålgruppe. De fleste av våre masterstudier undervises på engelsk, da disse programmene tiltrekker seg en bred og variert gruppe av studenter fra hele verden.

I kurs og programmer som undervises på engelsk, er det naturlig at eksamensbesvarelsene også leveres på engelsk, for å sikre at studentenes læringsutbytte er i tråd med undervisningen for øvrig. Den faglige begrunnelsen for unntak fra kravet om å bruke norsk som undervisningsspråk vil fremgå av kursbeskrivelsene.

Høringsutkastet legger opp til en administrativt krevende prosess (med forskriftsfesting av unntak), som vil være vanskelig å opprettholde i praksis. For å hindre unødvendig administrativ belastning, anbefaler BI å følge samme prosedyre som for eksamensoppgaver. Vår anbefaling innebærer at avvik fra hovedregelen om å bruke norsk som undervisnings- og eksaminasjonsspråk skal være faglig begrunnet, og at begrunnelsen skal fremkomme av kursbeskrivelsen. Dette vil sikre forutsigbarhet ovenfor studentene, og samtidig opprettholde et høyt faglig nivå ved å tydeliggjøre hvorfor visse kurs krever et annet undervisningsspråk enn norsk.

Kapittel 7: Lovregulering av hovedelementene ved institusjonskategoriene universitet, vitenskapelig høyskole og høyskole

Departementet foreslår å lovfeste hovedelementene ved institusjonsakkreditering per kategori. BI er positive til forslaget om å åpne opp for at flere høyskoler skal kunne søke om universitetsstatus og synes det er en god ide at kriteriene for institusjonsakkreditering fastsettes i forskrift som er forankret i Stortinget.

Vi ønsker imidlertid å ha muligheten til å beholde navnet Handelshøyskolen BI, selv om akkrediteringen vår skulle bli endret. I § 3-1 er det foreslått følgende ordlyd (siste ledd):

Departementet fastsetter egennavn på statlige universiteter og høyskoler. Private universiteter og høyskoler fastsetter egennavnet sitt selv. Universiteters og høyskolars egennavn skal beskrive hvilken institusjonskategori institusjonen tilhører.

BI er en etablert og sterk merkevare, som også understøttes av skolens årlige merkevareundersøkelse som viser at over 90 prosent av et representativt utvalg av befolkningen har kjennskap til merkevaren 'Handelshøyskolen BI'. Dette understreker hvilken institusjonskategori BI tilhører og vil også være viktig for vårt fremtidige omdømme- og merkevarearbeid og videre posisjonering nasjonalt.

Med vennlig hilsen
Karen Spens
Rektor
Handelshøyskolen BI

Kontaktperson:
Anita Tøien
Juridisk rådgiver, Studiekvalitet
Handelshøyskolen BI
Anita.toien@bi.no